

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Børne- og Undervisningsudvalget
Christiansborg

Svar på alm. del – spørgsmål 339

I brev af d. 21. august 2024 har udvalget efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Victoria Velasquez (EL) stillet mig følgende spørgsmål:

5. september 2024
Sagsnr.: 24/26178

Alm. del – spørgsmål 339:

”Vil ministeren redegøre for de statslige merudgifter ved at indføre et gratis økologisk frokostmåltid til alle landets folkeskoleelever hele skoleåret, og vil ministeren redegøre for omkostningerne, hvis ordningen indføres gradvist, så elever i 0.-3. klasse er omfattet det første år og herefter et klassetrin mere pr. år, så elever i 0.-4. klasse er omfattet det andet år, elever i 0.-5. klasse året efter osv.?”

Svar:

Det er lagt til grund for besvarelsen, at merudgifterne skal beregnes med udgangspunkt i, at kommunerne pålægges krav om at tilbyde et gratis frokosttilbud til alle folkeskoleelever i 0. til 10. kl. på alle skoleårets dage.

Vurdering af udgifterne forbundet med at stille et økologisk frokostmåltid til rådighed forudsætter udarbejdelse af en konkret model for ordningen, herunder krav til fx madens sundhed, variation, mængde, kvalitet og økologiprocent. Eftersom der ikke foreligger en sådan model, kan udgifterne ikke vurderes.

Der kan dog opstilles et regneeksempel baseret på kommunernes budgetindberetninger vedrørende frokostordninger på daginstitutionsområdet, hvor der kan beregnes en vægtet, gennemsnitlig pris pr. frokostmåltid for børn i daginstitutioner på 33 kr. (2024-priser) på tværs af landets kommuner.

En analyse om merudgifter ved omlægning til økologisk drift på daginstitutionsområdet fra 2014¹ viser, at der er merudgifter forbundet med at lave økologisk mad frem for konventionelt produceret mad, og at merudgifterne vil variere alt efter, hvor stor en andel af maden, der skal være

¹ Omkostninger ved omstilling fra konventionel til økologisk drift i offentlige storkøkkener, eksemplificeret ved daginstitutioner med eget køkken. IFRO Udredning 2014.

økologisk. Såfremt frokostmåltidet eksempelvis skal bestå af fortrinsvist økologiske fødevarer, skønnes det at medføre en stigning i udgifterne til fødevarerindkøb på 12 pct. Et økologisk frokostmåltid forudsættes på den baggrund at koste 38 kr. (2024-pl).

Regneeksemplet tager udgangspunkt i, at mellem 60 pct. og 100 pct. af alle folkeskoleelever vil gøre brug af frokostordningen. På dagsinstitutionsområdet har ca. 60 pct. af børnene tilvalgt frokostordningen. Flere vil formentligt vælge frokostordningen til, hvis den gives gratis. Der er imidlertid ikke et grundlag for at vurdere tilvæksten. Regneeksemplet tager dertil udgangspunkt i, at det kan være relevant at øge portionsstørrelserne eftersom dagtilbudsbørn og folkeskoleelever ikke har de samme ernæringsmæssige behov. Fødevarestyrelsen anbefaler portionsstørrelser, som er 40 pct. større for 15 årige end 4 årige.² De udgiftsmæssige konsekvenser af større portionsstørrelser kan ikke vurderes med sikkerhed, hvorfor udgiften pr. måltid i regneeksemplet indgår i et spænd på mellem 0 og 40 pct.

På denne baggrund kan de varige kommunale merudgifter regneteknisk opgøres til mellem 2,4 og 5,5 mia. kr. årligt efter indfasning. Regneeksemplet inkluderer ikke merudgifter relateret til implementering, hvilket eksempelvis kan være etablering af lokale faciliteter til håndtering af skolemaden. I tabel 1 er merudgifterne fordelt med udgangspunkt i, at ordningen indfases først 0. til 3. kl og derefter ét supplerende klassetrin årligt.

Tabel 1 Regneteknisk fordeling af merudgifter

	Elevtal ved 60-100 pct. tilslutning*	Pris pr. måltid (kr., 2024 priser)	Antal måltider årligt pr. elev	Årlig udgift (mia. kr., 2024-priser)
År 1 (0. - 3 kl)	118.637 – 197.729	38-53	200	0,9 - 2,1
År 2 (0. - 4 kl)	149.254 – 248.757	38-53	200	1,1 - 2,6
År 3 (0. - 5 kl)	181.333 – 302.222	38-53	200	1,4 - 3,2
År 4 (0. - 6 kl)	214.019 – 356.698	38-53	200	1,6 - 3,7
År 5 (0. - 7 kl)	246.618 – 411.030	38-53	200	1,9 - 4,3
År 6 (0. - 8 kl)	278.834 – 464.723	38-53	200	2,1 - 4,9
År 7 (0. - 9 kl)	308.755 – 514.591	38-53	200	2,3 - 5,4
År 8 (0. - 10 kl)	316.182 – 526.970	38-53	200	2,4 – 5,5

Anm.: *Elevtallet omfatter elever i folkeskoler, kommunale ungdomsskoler, specialskoler for børn, interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder samt på erhvervsrettede 10. klasseforløb. Elevtallet er hentet fra uddannelsesstatistik.dk.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets egne beregninger

² De officielle kostråd for hhv. dagtilbud og kantiner, Fødevarestyrelsen.dk

Med venlig hilsen

Side 3/3

Mattias Tesfaye